

FINANS
DANMARK

Presset på danskernes økonomi er lettet – men bekymringerne tynger stadig

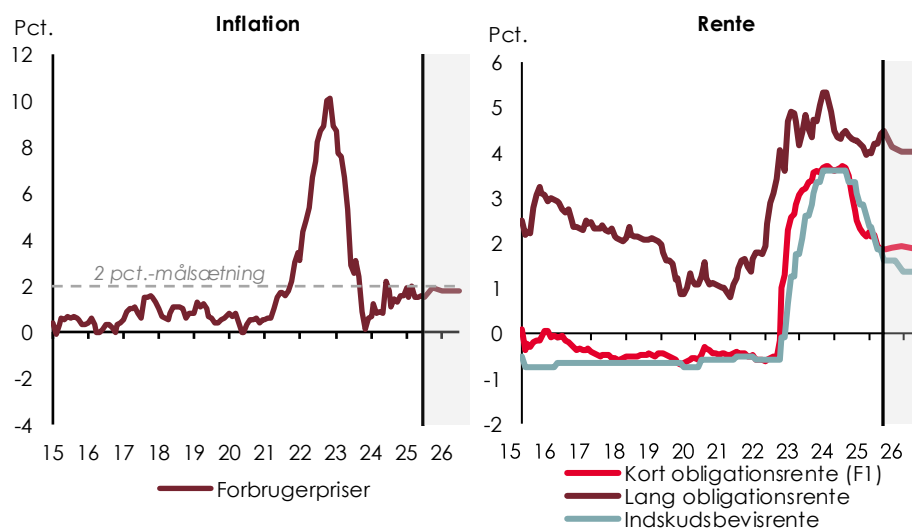
Selv om dansk økonomi har vist sig robust, og købekraften for mange danskere er blevet genoprettet efter de seneste års udfordringer med høj inflation og høje renter, spøger bekymringer om fremtiden fortsat hos mange. Det er især bekymringer om inflation og om, hvad den geopolitiske usikkerhed, som USA med Trump i spidsen har bragt til nye højder, kan risikere at betyde for økonomien herhjemme. Forbrugertilliden har taget endnu et dyk, og mange danskere holder igen med deres forbrug.

Økonomien står stærkt og danskernes købekraft er næsten genoprettet

De seneste års udfordringer med høj inflation og høje renter er efterhånden overstået. Efter at have rundet 10 pct. i slutningen af 2022 faldt inflationen hurtigt ned igen, og allerede fra midten af 2023 nåede vi et normalt og forholdsvis stabilt inflationsniveau på knap 2 pct., jf. figur 1 (venstre). Omtrent et år efter begyndte de korte renter også at falde, og siden renterne toppede i 2024, har Nationalbanken mere end halveret renten fra 3,6 pct. til nu 1,6 pct., jf. figur 1 (højre). Herfra er forventningerne, at inflation og renter vil udvikle sig forholdsvis stabilt over de kommende år.

21. juli 2025

Figur 1. Inflationen er normaliseret og renterne ser ud til at have toppet

Note: I figuren til højre indgår indskudsbevisrenten, som er Nationalbankens pengepolitiske rente, mens den lange obligationsrente dækker 30-årige, fastforrentede, konverterbare obligationer, og den korte obligationsrente består af rentetilpasningslån med 1 års rentebinding (F1-lån). Den grå boks til højre angiver forventningerne i 2026 baseret på tre institutter.

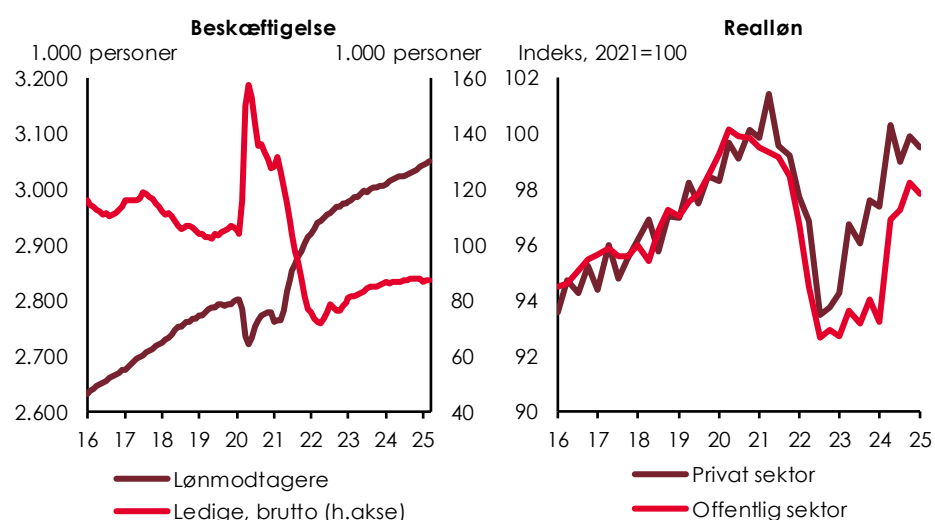
Kilde: Danmarks Statistik, Nationalbanken og Finans Danmark.

Trods de seneste års kraftige stød til dansk økonomi er vi samlet set kommet ganske godt igennem. Dansk økonomi har udvist en betydelig robusthed med god vækst, fortsat stigende beskæftigelse og lav arbejdsløshed, jf. figur 2 (venstre). Det har medvirket stærkt til, at lønniveauet er steget betydeligt over de seneste tre år – så

meget, at lønningerne på det private arbejdsmarked nu har indhentet de seneste års store prisstigninger, og reallønningerne således er ved at være genoprettet, jf. figur 2 (højre).

For de offentligt ansatte er der fortsat et vist efterslæb, når det gælder reallønnen,¹ og for modtagere af overførselsindkomster er genopretningen endnu mere træg, da disse reguleres på baggrund af den observerede løn- og prisudvikling, hvilket medfører forsinkelser på 1-2 år. I øvrigt er renterne fortsat væsentligt højere, end de var tilbage i 2021, hvilket fortsat begrænser købekraften hos nogle danskere.

Figur 2. Det store reallønstab er ved at være genoprettet

Note: Figuren til venstre viser antallet af lønmodtagere og ledige. Seneste observation marts er 2025. Figuren til højre viser udviklingen i reallønnen opgjort ved det standardberegne lønindeks deflateret med forbrugerprisindekset. Seneste observation er 1. kvartal 2025. Kilde: Danmarks Statistik.

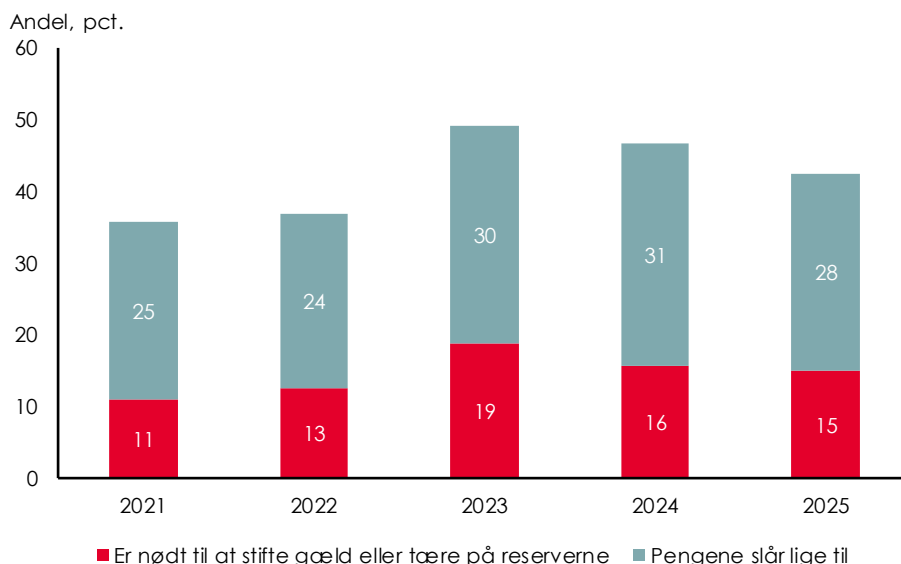
Forbrugertilliden er dykket igen

Fra perioden lige før inflations- og rentechokket og frem til andet halvår af 2021, hvor presset på danskernes økonomi var allerstørst, steg andelen af danskere, der ifølge Danmarks Statistiks månedlige forbrugerundersøgelse oplevede at have en presset økonomi fra godt hver tiende (11 pct.) til lige knap hver femte (19 pct.), jf. figur 3. I dag er det tal faldet til godt hver syvende (15 pct.) – også her ser vi altså, at presset på danskernes økonomi lettes, selv om niveauet fortsat er højere, end før inflations- og rentechokket ramte.

¹ En af forklaringerne på, hvorfor lønstigningerne blandt de offentligt ansatte har haltet efter de privatan-sattes, er, at overenskomsterne i de to sektorer er indgået på forskellige tidspunkter. Løndannelsen i den offentlige sektor er desuden mere træg end i den private sektor. Lønnen i den offentlige sektor fastsæt-tes i høj grad centralt, hvorimod den private sektor aftales lokalt og i højere grad kan tilpasses de aktu-elle økonomiske forhold. Hertil kommer, at reguleringsordningen, som skal udligne lønforskelle i lønudvik-lingen mellem den private og den offentlige sektor, sker med en vis tidsforskydning.

Figur 3. Godt hver syvende har svært ved at få økonomien til at løbe rundt

Note: Figuren viser fordelingen af besvarelser på spørgsmålet "Hvordan er familiens økonomiske situation i øjeblikket? Med andre ord kan du/l lægge noget til side, slår pengene lige til eller bruger du/l mere end De/l tjener?". Her vises besvarelserne for tre ud af de fem svarmuligheder, hvor "er nødt til at stifte gæld eller tære på reserveerne" er en sammenlægning af to muligheder. Kilde: Registerdata og spørgeskema fra Danmarks Statistik.

At nogle fortsat mærker et pres på privatøkonomien kombineret med øget usikkerhed i verden, afspejles også i forbrugertilliden, som langt fra er genoprettet til det niveau, vi så før 2022, jf. figur 4. Forbrugertilliden, der ofte bruges som udtryk for danskernes syn på økonomien, består af forskellige komponenter, som både angår deres syn på egen økonomi og på dansk økonomi (jf. boks 1 nederst).

Historisk har danskernes syn på egen økonomi været ganske stabilt over tid – også i perioder, hvor der har været stød til Danmarks økonomi, f.eks. under finanskrisen og coronakrisen, jf. figur 4. Sådan forholdt det sig imidlertid ikke i begyndelsen af inflationskrisen i 2022, hvor forbrugertilliden blev trukket kraftigt ned af alle delkomponenter – også dem, der omhandlede danskernes egen økonomi.

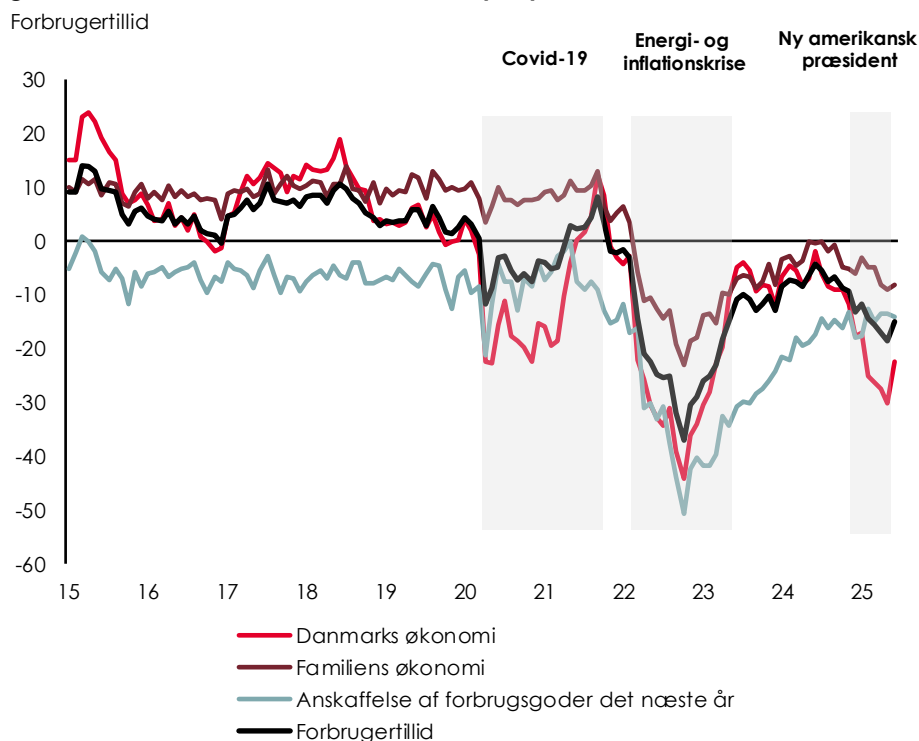
Fra slutningen af 2022 og frem til 2024 så vi en støt forbedring i forbrugertilliden, efterhånden som danskernes privatøkonomi blev genoprettet, og dansk økonomi udviste robusthed i forhold til de udefrakommende stød til inflation og renter. Men fra efteråret 2024 blev der igen skabt fornyet usikkerhed, da det efterhånden stod klart, at Donald Trump stod til at vinde det amerikanske præsidentvalg.

Valget af Donald Trump har spredt stor global usikkerhed og dermed også usikkerhed i forhold til udsigterne for dansk økonomi. I forbrugertillidstallene har komponenterne, der angår dansk økonomi, således især trukket ned siden efteråret 2024, men danskernes syn på deres egen økonomi er også vendt fra en støt forbedring

til en støt forværring i løbet af hele vinteren og foråret 2025. Sidstnævnte tyder på, at mange danskere er bekymrede for, at effekterne på dansk økonomi vil smitte af på deres egen økonomi – svarende til hvad de oplevede under energi- og inflationskrisen i 2022.

Figur 4. Tilliden til Danmarks økonomi er styrtdykket siden 2024

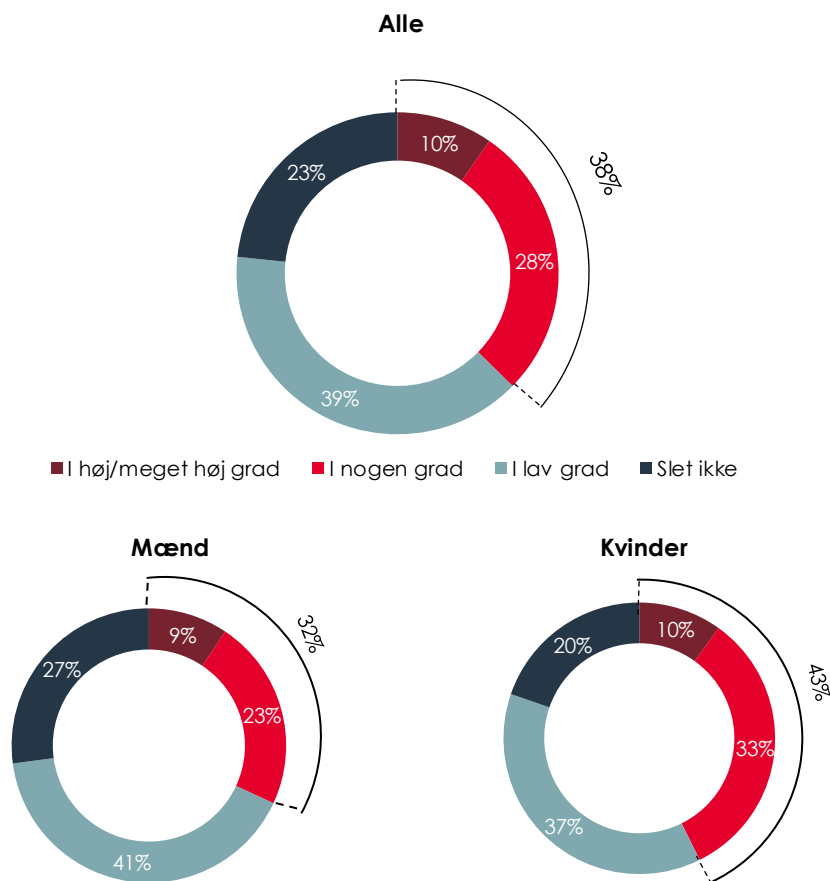
Note: Familiens økonomiske situation er et gennemsnit af de to delkomponenter vedrørende familiens økonomi, mens Danmarks økonomiske situation er et gennemsnit af de to delkomponenter vedrørende Danmarks økonomi. Den sidste af de fem delkomponenter fremgår for sig selv og angiver, hvorvidt man mener, det er fordelagtigt at anskaffe sig større forbrugsgoder taget den økonomiske situation i betragtning.

Kilde: Registerdata og spørgeskema fra Danmarks Statistik.

Inflationschokket hænger stadig ved

Selv om økonomien altså grundlæggende er stærk, er mange danskere fortsat – og i stigende grad – bekymrede for deres økonomi. Når vi spørger dem direkte i en ny spørgeundersøgelse, svarer knap fire ud af ti, at de er bekymrede for fremtiden, jf. figur 5. En ud af ti er tilmed meget bekymrede, og bekymringen er særligt udbredt blandt kvinder.

Figur 5. En ud af ti er bekymret for deres økonomi det næste år

Note: Figuren viser fordelingen af respondenternes besvarelser på spørgsmålet "I hvilken grad er du bekymret for din økonomi i de kommende 12 måneder?".

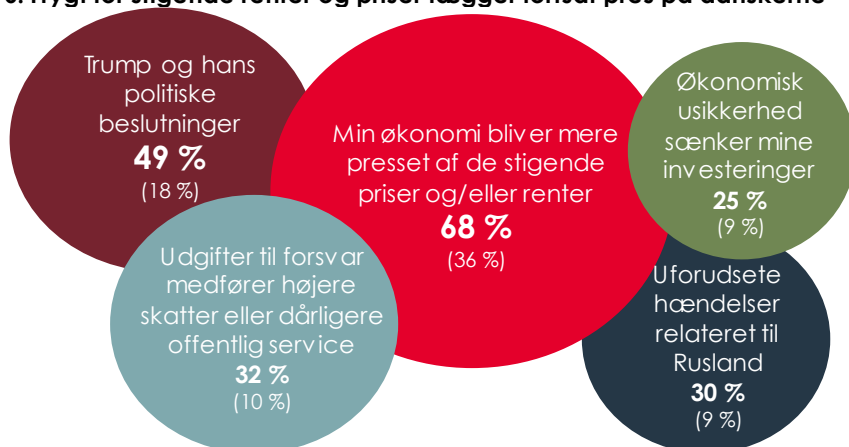
Kilde: Spørgeundersøgelse foretaget af Epinion med lidt over 1.000 respondenter i 2. kvartal 2025.

Det er især inflationschokket, der ligger bag bekymringerne, jf. figur 6. Godt to ud af tre nævner risikoen for stigende priser som en af deres tre største bekymringer, mens det for mere end en tredjedel er deres primære bekymring. Hvor danskerne før 2022 opfattede den nationale økonomiske situation som gunstig og robust med stabile priser og lave renter, så langt øjet rakte, har den seneste udvikling gjort danskerne opmærksomme på, at hverken lav inflation eller lave renter er noget, vi kan tage for givet – særligt ikke, når risikoen for eskalerende handelskrig med USA og nye storkonflikter i verden bliver ved med at fylde i medierne.

Sidstnævnte ses også ved, at Trump og hans fremtidige politiske beslutninger er den næststørste årsag til bekymring hos danskerne. Længere nede af listen ligger bekymringer for øgede udgifter til forsvar og risikoen for uforudsete hændelser relateret til Ruslands hybride krigsførelse i Europa.

Figur 6. Frygt for stigende renter og priser lægger fortsat pres på danskerne

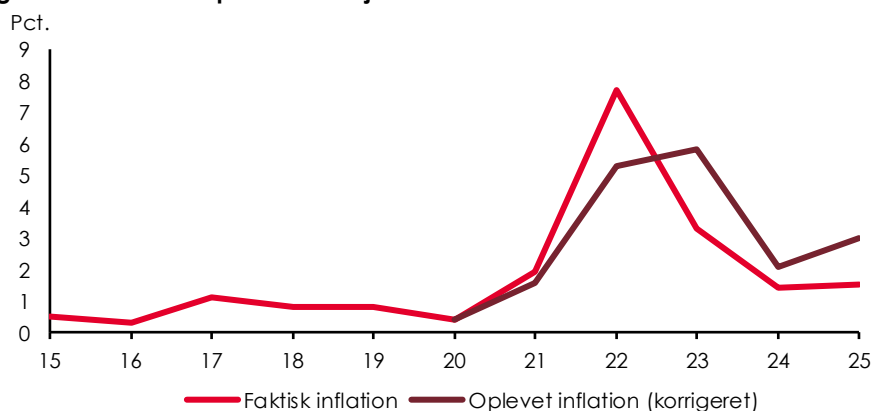

Note: Figuren viser, hvad respondenterne har angivet som de tre vigtigste årsager til deres bekymringer mht. deres privatøkonomi for dem der i nogen, høj eller meget høj grad har angivet, at de er bekymrede for deres økonomi de næste 12 måneder. Tal i parentes angiver andelen, der har den givne årsag som deres primære bekymring.

Kilde: Spørgeundersøgelse foretaget af Epinion med lidt over 1.000 respondenter i 2. kvartal 2025.

At særligt inflation bekymrer danskerne, kan også hænge sammen med deres oplevelse af prisudviklingen i supermarkederne mv. Mange danskere mindes nok stadig, hvad varer kostede for bare 3-4 år siden og synes derfor, at forbrugsvarer stiger meget i pris. Og prisen på fødevarer, som de fleste konfronteres med på daglig eller ugentlig basis, stiger stadig mere end prisen på de fleste andre varer. Det kan være med til at forklare, at danskernes gennemsnitlige opfattelse af inflationen aktuelt er højere end den faktiske, jf. figur 7.

Figur 7. Danskerne oplever en høj inflation

Note: Den mørkerøde kurve viser et gennemsnit af, hvor meget danskerne mener, at priserne er gået op/ned de sidste 12 måneder, mens den røde kurve viser den faktiske årsstigningstakt for inflationen. I den korrigerede oplevede inflation har vi generelt frasorteret ekstreme observationer svarende til personer, der svarer, de har oplevet en inflation på over 25 pct. eller under -15 pct. pr. år. Der er desuden taget højde for, at danskerne generelt vurderer inflationen som højere, end den reelt er. Dette er gjort ved, at den oplevede inflation er indekseret til samme niveau som den faktiske i år 2020.

Kilde: Registerdata og spørgeskema fra Danmarks Statistik samt Statistikbanken.

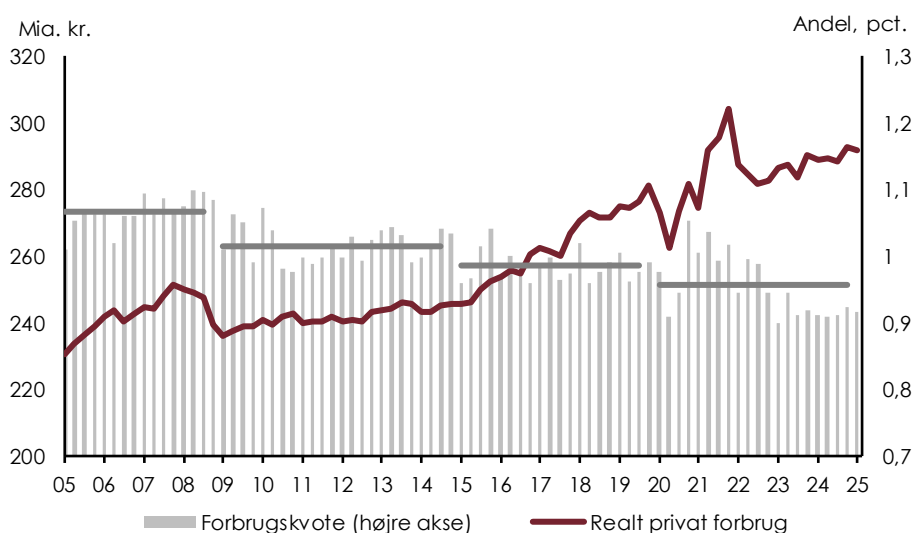
Usikkerhed om fremtiden får danskerne til at holde lidt igen

Den forhøjede usikkerhed har også medført en vis tilbageholdenhed i danskernes forbrug, jf. figur 8. Det reale private forbrug – altså husholdningernes forbrug korri- geret for prisudviklingen – er steget moderat siden inflationskrisen, trods den gene- relt stærke økonomi og beskæftigelse.

Den moderate udvikling i forbruget skal ses i sammenhæng med den pressede realløn efter de store prisstigninger. Ser vi på forbrugskvoten - andelen af den di- sponible indkomst, der anvendes til forbrug – har den i de seneste år ligget på et lavere niveau end under det økonomiske opsving før coronaudbruddet.

Ser man nærmere på tallene, er der en tendens til, at danskerne brugte mere af deres indkomst efter udfasningen af coronakrisens restriktioner og igen i 2022, hvor priserne steg mest. Det sidste afspejler ikke mindst, at mange danskere måtte bruge flere penge for at opretholde forbruget i den periode. Til gengæld har for- brugskvoten ligget til den lave side i de senere kvartaler, selv om den økonomiske fremgang fortsætter, og renterne falder. Det skal ses i lyset af danskernes bekym- ringe og den lave forbrugertillid.

Figur 8. Det private forbrug dykkede i 2022 og er stadig på et moderat niveau

Note: Figuren viser det sæsonkorrigerede private forbrug justeret for prisudviklingen. Forbrugskvoten er beregnet som nominelle udgifter til individuelt forbrug divideret med disponibel bruttoindkomst. Kilde: Danmarks Statistik og Nationalbanken.

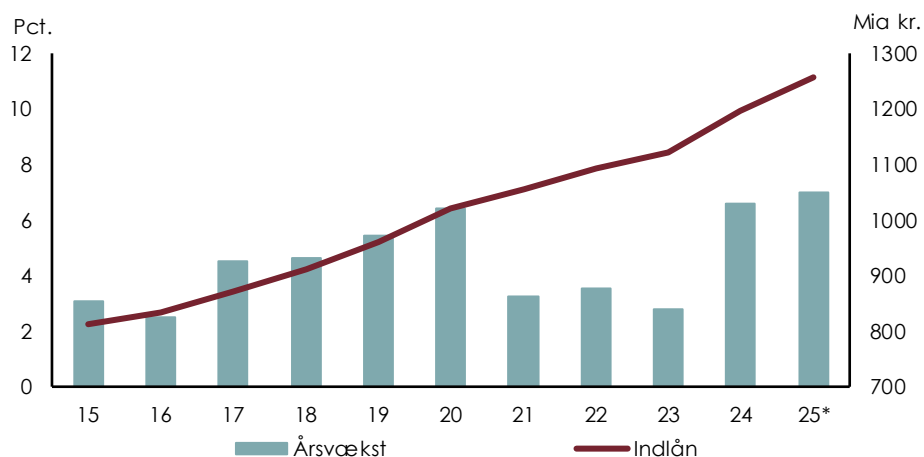
At danskerne på det seneste har holdt lidt igen, kan vi også se på deres indlån i bankerne. I årene under energi- og inflationskrisen, hvor danskernes købekraft var presset, trak mange på deres opsparing for at opretholde deres forbrug – det slog ud i, at danskernes samlede opsparing steg mindre end i årene før. Med de sene-

ste kvartalers lønstigninger er købekraften genoprettet, men danskernes tilbageholdenhed i lyset af den aktuelle usikkerhed bidrog til en større stigning i deres opsparing i bankerne både sidste år og i år, jf. figur 9.

Der er dermed grundlag for en pæn fremgang i det private forbrug, hvis usikkerheden og danskernes bekymringer aftager over de kommende måneder.

Figur 9. Danskernes indlån stiger

Note: Figuren viser indlån i pengeinstitutter for husholdninger i mia. kr. *Årsvæksten for 2025 er beregnet pba. januar-maj 2025 ift. samme periode året før.
Kilde: Nationalbanken.

Boks 1 Forbrugertillidsindikatoren

Forbrugertillidsindikatoren fra Danmarks Statistik er et mål for danskernes syn på deres egen og Danmarks nuværende og fremtidige økonomiske situation. Det er beregnet som et simpelt gennemsnit af nettotallene fra besvarelserne på fem spørgsmål. Undersøgelsen er en månedlig stikprøveundersøgelse af lidt varierende størrelse. I den betragtede periode i denne analyse består stikprøven af ca. 3-4.000 månedlige respondenter i alderen 16-74 år.

To af spørgsmålene omhandler familiens egen økonomiske situation:

- Hvordan er familiens økonomiske situation i dag sammenlignet med for et år siden?
- Hvordan tror du, familiens økonomiske situation vil være om et år sammenlignet med i dag?

Yderligere to spørgsmål omhandler Danmarks økonomi:

- Hvordan synes du, den økonomiske situation for Danmark er i dag sammenlignet med for et år siden?
- Hvordan tror du, den økonomiske situation for Danmark vil være om et år sammenlignet med i dag?

Det femte og sidste spørgsmål går på, hvorvidt man mener, at det er fordelagtigt at anskaffe større forbrugsgoder i lyset af den nuværende økonomiske situation.

I de første fire spørgsmål tildeles svarmulighederne "meget bedre" værdien 100, "lidt bedre" værdien 50, "uændret" værdien 0, "lidt dårligere" værdien -50 og "meget dårligere" værdien -100. I det sidste spørgsmål tildeles svarmulighederne "fordelagtigt at købe nu" værdien 100, "hverken fordelagtigt eller ufordelagtigt at købe nu" værdien 0 og "ufordelagtigt at købe nu, bedre at vente" værdien -100.

